

Írómappa - takácsmácsonya-tővel

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	10
Alkotó:	De Lignereux, Saint-André
Készítés ideje:	1900
Készítés helye:	Párizs
Jelzés:	előlapján lent, a növény szárától jobbra: Saint André
Anyag:	borjúbőr; moiré selyem
Technika:	aranyozott; domborított; poncolt
Méretetek:	hosszúság: 34 cm szélesség: 25 cm

A borjúbőrből készült, álló téglalap formájú írómappa előlapját a poncolt felületről kiemelkedő takácsmácsonya-tő (*Dipsacus fullonum*) díszíti. A hátoldal szintén poncolt. Belsejében kétoldalt egy-egy rekesz, a bal oldalon két kisebb zseb.

A szecessziós iparművészetnek jellegzetes emléke e mű, amelynek díszítéséhez igen sokféle technikai megoldást alkalmazott készítője. A növényi motívum enyhe, metszést nem is alkalmazó domborítás révén emelkedik ki a poncolt háttérből, melyen egészen finom, festett arany- és ezüstsínű foltok csillannak meg. A poncszerszám itt nem egyetlen felület létrehozására szolgál: az elszórtan alkalmazott motívumok segítségével felhőszerű formák jönnek létre, amelyek szinte megmozgatják az egész hátteret. Érdekes, hogy ehhez a megoldáshoz összesen négyféle poncszerszámot használt a művész.

Saint-André de Lignereux a századforduló francia bőrművességének kiemelkedő művelője, akinek *Le cuir d'art français* címmel a mesterségről szóló cikkei is megjelentek a *Revue des arts décoratifs* című iparművészeti folyóirat 1898. évi számaiban (ld. [itt](#)). Magasfokú szaktudását művei és írásai dokumentálják, életéről viszont alig maradt fenn adat. Bizonyosan azokhoz az iparművészekhez tartozott azonban, akik a századforduló táján "felfedezték" a cserzett bőrt, s munkásságukkal különleges és nemes anyaggá emelték. A díszítő motívum a szecesszió művészete által oly kedvelt növényvilágból származik, kiválasztása éles szemről és kifinomult ízlésről tanúskodik. Nemcsak a tárgy alapanyaga, a bőr nemesedik meg a művész kezében, hanem a "hétköznapi" számító motívum, az egyszerű mezei növény is különleges és finom eleganciájú díszítménnyé alakul.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 88. (Csenki Éva)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - bőr, papír 6. (téves ltsz.-mal és illusztrációval)
- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 2.131. (Prékopa Ágnes)
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei.* Magyar Helikon, Budapest, 1979. - p. 113.
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 360.

